

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 658

van **ELISABETH MEULEMAN**

datum: 14 juni 2023

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Arbeidsmarkt en rol van onderwijs - Impact klimaattransitie

De federale overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu publiceerde een nieuw rapport over de implicaties van de klimaattransitie op de Belgische arbeidsmarkt, vaardigheden en training (Implications of the Climate Transition on Employment, Skills and Training in Belgium). Uitgangspunt van het rapport is dat de transitie naar klimaatneutraliteit tegen 2050 grote transformaties vraagt in alle sectoren. Er zullen in verschillende sectoren nieuwe jobs ontstaan, en bestaande jobs zullen veranderen of verdwijnen.

Dat heeft ook implicaties voor het onderwijs, dat leerlingen en studenten moet voorbereiden om de klimaatuitdagingen aan te gaan. Het rapport doet verschillende aanbevelingen op dat vlak. In de eerste plaats moeten curricula aangepast worden, zodat de juiste kennis en vaardigheden aangeleerd worden. Algemeen is het volgens de auteurs belangrijk dat alle leerlingen en studenten de kennis, vaardigheden en attitudes aangereikt krijgen die nodig zijn voor de transitie. Basiskennis en -vaardigheden over klimaatverandering zouden op elk niveau voldoende aan bod moeten komen.

Daarnaast moet er specifiek worden ingezet op de sectoren die de grootste impact zullen ondervinden: in richtingen die toeleiden naar die beroepen, moeten de nodige vaardigheden aangeleerd worden voor de jobs van de toekomst. Daarbij spelen STEM- en arbeidsmarktgerichte richtingen een cruciale rol: denk maar aan nieuwe inzichten en technieken in de renovatie van gebouwen en hernieuwbare energie (STEM: Science, Technology, Engineering and Mathematics). Ook circulaire economie en digitalisering moeten voldoende aan bod komen.

Ook een beleid op het vlak van levenslang leren is nodig: werknemers in sectoren die sterk zullen transformeren, moeten zich kunnen bijscholen op het vlak van klimaattransitie. Het rapport beveelt aan om ten eerste het bestaande aanbod op het vlak van bijscholing in kaart te brengen. Daarnaast moeten training en leertrajecten op het vlak van transitie versterkt en uitgebreid worden, en moet training toegankelijk zijn voor alle arbeidskrachten.

1. Heeft de minister kennisgenomen van de studie?
2. Welke rol ziet de minister weggelegd voor het beleidsdomein Onderwijs? Zal hij bepaalde aanbevelingen voor het onderwijsveld meenemen?
3. Is de minister daarover in gesprek met zijn collega's bevoegd voor, onder andere, werk, klimaat en energie?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 658 van 14 juni 2023

van **ELISABETH MEULEMAN**

Ik nam kennis van deze studie..

De studie vermeldt dat alle leerlingen en studenten de kennis, vaardigheden en attitudes aangereikt moeten krijgen die nodig zijn voor de transitie. In de eerste graad secundair onderwijs wordt hieraan tegemoetgekomen aan de hand van de tiende sleutelcompetentie: "Competenties inzake duurzaamheid". Voor de tweede en derde graad zijn de minimumdoelen rond duurzaamheid verspreid over de verschillende sleutelcompetenties. Leren over klimaatverandering maakt hier deel van uit.

In dit kader kunnen scholen beroep doen op organisaties die klimaateducatie aanbieden zoals MOS "duurzame scholen, straffe scholen", dat ook inzet op schoolbrede benaderingen ('whole school approaches') van duurzaamheidseducatie. Er zijn verschillende entiteiten binnen de Vlaamse overheid die beschikken over een educatief aanbod voor scholen dat direct of indirect op klimaatverandering inspeelt.

Ook bij de beroepskwalificaties wordt rekening gehouden met duurzaamheid. Het doel "werkt duurzaam en milieubewust" komt in bijna alle beroepskwalificaties aan bod met de vaardigheden en kenniselementen relevant voor het betreffende beroep. Zo komen deze competenties dus zeker aan bod in alle studierichtingen tso/bsso/kso.

Met betrekking tot het hoger onderwijs heeft de Commissie Duurzaam Hoger Onderwijs begin 2023 een nieuwe cyclus aangevat. De maatschappelijk toegenomen aandacht voor duurzaamheid in al haar facetten reflecteert zich ook in de hoger onderwijsinstellingen, die allemaal vertegenwoordigd zijn in de Commissie, evenals de Vlior en de Vlhora. De Commissie focust op het belang van samenwerking, ervaringsuitwisseling, netwerking en op concrete acties. De commissieleden worden ook geacht 'agents of change' te zijn om zo zelf bij te dragen aan een duurzaamheidstransitie/klimaattransitie binnen de eigen instelling.

Verder vermeldt de studie dat ingezet moet worden op de sectoren die de grootste impact zullen ondervinden. Ahovoks kijkt samen met de sectoren welke nieuwe beroepen zich aandienen en welke nieuwe competenties nodig zijn in huidige jobs. Sectoren kennen de competentienoden het best, weten waar innovatie gevraagd wordt en welke competenties daarvoor noodzakelijk zijn. Deze competenties worden opgenomen in de beroepskwalificaties.

Ten slotte wordt het verhaal van levenslang leren aangehaald in de studie, wat van cruciaal belang is voor het bij- en omscholen van werknemers voor de klimaattransitie. Met Edusprong kreeg het volwassenonderwijs een boost. Eén van de opgenomen acties is het inzetten op een versnelde omzetting van beroepskwalificaties naar nieuwe (voornamelijk toekomstgerichte) opleidingen. Daarnaast werd onlangs het opleidingskompas gelanceerd. Dit opleidingskompas helpt om de juiste opleiding te vinden in het onderwijsaanbod voor volwassenen. Het belang van transitie op onderwijs is daarnaast één van de speerpunten in het Partnerschap Levenslang Leren. Binnen de zeven vlaggenscheppen is er aandacht voor onder meer de circulaire economie, green skills, energietransities, digitalisering en duurzaamheid. Voor deze thema's wordt ook samengewerkt met onder meer het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Dit is ook het geval voor de STEM-agenda 2030.

Concepten die aan bod komen binnen de circulaire economie kunnen de aantrekkelijkheid van STEM-richtingen in alle onderwijsvormen en onderwijsniveaus verhogen en ze beter maatschappelijk kaderen. De agenda heeft de ambitie verdiepend en complementair te zijn aan bestaande acties om zo versnippering en overlap tegen te gaan.